Aan: de burgemeester van de gemeente Stadskanaal
Van: Geert-Jan ten Brink

Geachte burgemeester, beste Klaas,

U heeft mij gevraagd mee te denken over een concreet handelingsperspectief op inhoud, proces en relatie voor een verbetering van het democratisch samenspel in de gemeente Stadskanaal.
Ik heb met genoegen aan uw verzoek voldaan. In het openbaar bestuur help je elkaar. De opgaven waar we met zijn allen voor staan onderstrepen het belang van een goed functionerende overheid.
Hierbij deel ik mijn aanbevelingen. Deze zijn (mede) gebaseerd op de door ons gevoerde gesprekken en op een aantal observaties mijnerzijds.

Observaties:
Tijdens de gesprekken is mij gebleken dat de pijn van deze bestuursperiode niet is ontstaan in het laatste jaar, of in de laatste weken. Het zit dieper en vindt zijn oorsprong eerder. Al tijdens de formatieperiode van de lopende bestuursperiode 2022 – 2026 en ook de periode daarvoor is veel onderlinge wrevel en frustratie ontstaan.

De gesprekken toonden een breed gedeeld verlangen naar **meer inhoudelijke samenwerking**, **respectvol gedrag**, en **betere communicatie** binnen de gemeenteraad.
Er is sprake van spanningen en onvrede, maar ook een duidelijke wens om vooruit te kijken en te bouwen aan een constructieve werkwijze richting de verkiezingen van 2026.

Ik constateer dat het weinig zinvol is om tijdens het restant van deze bestuursperiode veel te investeren in relationele zaken.
Beter is het om de focus op inhoudelijke thema's te richten en te investeren in de nieuwe gemeenteraad als het gaat om de relatie. Maak kleine, maar noodzakelijke stapjes voorwaarts.

Ik kom tot de volgende aanbevelingen:

1. Focus op inhoudelijke opgaven
    a. Focus op de inhoudelijke zaken die bestuurlijke aandacht vragen
    b. Doe dat respectvol naar elkaar toe, de raad heeft een voorbeeldfunctie
    c. Als belangrijke thema's zijn genoemd: Nij Begun (economische en sociale agenda), de Nedersaksenlijn c.a., Geert Teis en woningbouw.
    d. Wees als college pro actief richting raad en individuele fracties

2. Gebruik deze periode ook om de handvatten van het onderzoeksrapport van Necker voor te bereiden voor de nieuwe gemeenteraad, zodat de basis op orde is.
   Te denken valt onder andere aan:
    a. Stel een integriteitsprotocol vast
    b. Actualiseer de reglementen van de raad

3. Investeer in de nieuwe raad
    a. Gebruik een - niet vrijblijvend - inwerkprogramma met daarin ondermeer aandacht voor:
        i. Uitvoerige kennismaking met raad en organisatie
        ii. Werkwijze, rollen, spelregels, instrumentarium
        iii. Op inhoud meenemen in cruciale dossiers
        iv. Heb ruim aandacht voor integriteit, weerbaarheid en ondermijning
        v. Debatteren

    b. Bespreek met de nieuwe raad:
        i. Het gewenste samenspel tussen raadsfracties en tussen raad en college
        ii. De omgangsvormen (en de - gezamenlijke - handhaving daarop)
        iii. Het collectief volgen en onderhouden van een cursus debattraining

    c. Maak een formatieprotocol
        i. Baseer dit op de voorbeelden van VNG en Vereniging van Raadsleden
        ii. Bespreek dit voor de verkiezingen met de lijsttrekkers van de deelnemende partijen
        iii. Zorg dat de politieke partijen zich hieraan conformeren

4. Wijs de voorzitters van de politieke partijen die willen deelnemen aan de verkiezingen op hun verantwoordelijkheid
    a. Wijs ze op het Integriteitsprotocol
    b. Overhandig de Handreiking integriteitstoetsing van kandidaten voor decentrale politieke partijen
    c. Adviseer hen om van kandidaten een VOG te wensen
    d. Leg de nadruk op samenwerkingsbereidheid bij de selectie van kandidaten

Ik spreek de hoop uit dat op basis van de aanbevelingen de juiste stappen gezet kunnen worden en wens de gemeenteraad van Stadkanaal daar veel succes bij!

Stadskanaal, 16 juni 2025

Geert-Jan ten Brink.